

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie,

examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Bătrînca Ion în numele inculpatului și de către inculpat, împotriva sentinței Judecătoriai Hîncești, sediul Central din 22 septembrie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022, în cauza penală în privința lui,

Chiriac Mihail X, născut la xxxx, originar din r-nul xxx s. xxx, domiciliat în r-nul xxx s. xxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 02.06.2021 – 22.09.2021;

Instanța de apel: 13.10.2021 – 13.12.2022;

Instanța de recurs: 07.04.2023 – 21.06.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriai Hîncești, sediul Central din 22 septembrie 2021, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Chiriac Mihail a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 264¹ alin. (4), 360 alin. (1) și 349 alin. (1¹) Cod penal și condamnat în baza acestor Legi, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, la pedeapsa, după cum urmează:

- în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal – 6 (șase) luni închisoare;

- în baza art. 360 alin. (1) Cod penal – 1 (unu) ani închisoare;

- în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal – 1 (unu) ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, s-a stabilit lui Chiriac Mihail, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, pedeapsa definitivă - 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoarea aplicată lui Chiriac Mihail, pe un termen de probă de 3 (trei) ani și să nu se execute pedeapsa aplicată, dacă în termenul de probă fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a încasat de la Chiriac Mihail în beneficiul lui Josan Aurelia suma de 20.000, 00 (douăzeci mii, 00) lei cu titlu de prejudiciu moral; suma de 5000, 00 (cinci mii, 00) lei cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

S-a încasat de la Chiriac Mihail Ivan în beneficiul statului suma de 1216, 00 (una mie două sute șaisprezece, 00) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, Chiriac Mihail la 30.06.2020, aproximativ la ora 00.30, în s. X., r-nul X, nedeținând permis de conducere emis de organele competente a RM, conducând motocicletă de model "IJ Planeta3", fără numere de înmatriculare și fiind stopat de colaboratorii de poliție ai Inspectoratului Național de Securitate Publică a Inspectoratului General de Poliție, care având suspiciuni că șoferul Chiriac Mihail a consumat băuturi alcoolice, i-au solicitat acestuia pentru a fi supus examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei și fiind obligat conform art. 11 pct. J din Regulamentul Circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare, a refuzat neîntemeiat să-l treacă și s-a opus recoltării probelor biologice.

Prin acțiunile sale, Chiriac Mihail a comis infracțiunea prevăzută de *art. 264¹ alin. (4) Cod penal*, conform indicilor - refuzul, împotrivirea și eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscopică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical, acțiuni săvârșite fără a deține permis de conducere.

Tot el, la 30.06.2020, aproximativ la orele 01:00, în s. X., r-nul X, din domiciliul cet. Grosu Liuba, de pe masa, pe ascuns, a sustras mapa de lucru a subofițerului superior al SP al SSP a IP Hîncești, Ursu Vitalie, în care se aflau documentele ce aparțin IP Hîncești, și anume: Informația înregistrată în R-II a IP Hîncești, sub nr. 4113, din 21.06.2020 și Informația înregistrată în R-II a IP Hîncești, sub nr. 4113, din 21.06.2020, ulterior, condiționând întoarcerea mapei cu actele descrise mai sus în schimbul motocicletei ridicate de către subofițerului superior al SP al SSP a IP Hîncești, Ursu Vitalie.

Prin acțiunile sale, Chiriac Mihail a săvârșit infracțiunea prevăzută de *art. 360 alin. (1) Cod penal*, conform semnelor calificative - sustragerea, tănuirea documentelor aparținând instituțiilor, indiferent de tipul de proprietate sau formă juridică de organizare, dacă această faptă a fost săvârșită din interes material sau din alte motive joșnice.

Tot el, continuându-și acțiunile sale infracționale, la 30.06.2020, aproximativ la orele 01:00, în s. X., r-nul X, având scopul sistării activității de serviciu a Aureliei Josan, care deține conform Ordinului IGP MAI nr. 272ef. din 31.05.2018 funcția de subofițer-debutant al Serviciului Patrulare al Secției Securitate Publică a IP Hîncești al IGP al MAI, fiind astfel, conform art. 123 alin. (1) din Codul penal, persoane cu

funcție de răspundere, investite cu obligațiile conform Legii cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului din 05.03.2013 de a apăra drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei prin activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, de prevenire, investigare și de descoperire a infracțiunilor și contravențiilor, fiind în exercitarea atribuțiilor de serviciu, pentru a constata și clarifica circumstanțele incidentului, nu s-a conformat cerințelor legitime ale colaboratorului de poliție Aurelia Josan de a înceta acțiunile sale ilegale de tulburare a ordinii publice și de a restitui mapa cu documentele oficiale ce aparțin IP Hîncești, ulterior, de a o urma la sediul Inspectoratului de Poliție Hîncești, urmărind scopul de a le întrerupe polițistului numit supra acțiunile legale de curmare și constatarea unei fapte antisociale, precum și prevenirea săvârșirii unei eventuale infracțiuni, intenționat a numit-o cu diferite cuvinte necenzurate pe colaboratorul de poliție sus-numit, opunând rezistență, apoi răsucindu-i mâna stângă a ultimei, după ce i-a aplicat lovitură cu pumnul în abdomen astfel, cauzându-i conform Raportului de expertiză judiciară nr. 202022P0110 din 30.07.2020: edem cu entorsia capulo-legamentară a articulației radiocalpară a mâinii stângi, leziuni ce condiționează dereglări de sănătate de scurtă durată și se califică ca vătămări corporale ușoare.

Prin acțiunile sale, Chiriac Mihail a săvârșit infracțiunea prevăzută de *art. 349 alin. (1¹) Cod penal*, după indicii - aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere în scopul sistării activității ei de serviciu în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea acestei infracțiuni sau fapte antisociale.

3. Nefiind de acord cu sentința instanței de fond, au declarat apel:

3.1. Acuzatorul de stat Ungureanu Oxana, care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 22.09.2021, cu rejudecarea cauzei penale conform ordinii stabilite pentru prima instanță și pronunțarea unei noi decizii, prin care lui Chiriac Mihail, a-i stabili o pedeapsă în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, în baza art. 360 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 1 an, în baza art. 349 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni. În conformitate cu prevederile art. 84 Cod penal, stabilindu-i definitiv lui Chiriac Mihail, prin cumul parțial - 3 ani închisoare, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii de apel se invocă, că sentința este ilegală sub aspectul aplicării unei pedepse prea blânde inculpatului și necesită a fi casată.

Menționează că, prin aplicarea a unei pedepse penale cu un termen de probă nu au fost realizate scopurile pedepsei penale, stipulate în art. 61 Cod penal, conform căreia: Pedepsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

3.2. Avocatul Bătrîncea Ion în interesele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 22.09.2021, cu rejudecarea cauzei penale conform ordinii stabilite pentru prima instanță și pronunțarea unei decizii cu stabilirea unei pedepse mai blânde pentru infracțiunea prevăzută la art. 349 alin. (1¹)

și 360 alin. (1) Cod penal sub formă de amendă; pentru infracțiunea prevăzută la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, pedeapsă sub formă de muncă neremunerată; cu admiterea parțială a acțiunii civile cu încasarea în contul părții vătămate a prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei.

În susținerea poziției sale a invocat că, pedeapsa aplicată de către prima instanță este una mult prea aspră în comparație cu toate circumstanțele cauzei stabilite la caz, motiv din care a depus prezentul apel și solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde.

Referitor la acțiunea civilă, a menționat că, în conformitate art. 219 alin. (4), 220 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 2037 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată i-a în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. or potrivit materialelor cauzei penale susține că, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202022P0241 din 01.07.2020, părții vătămate Josan Aurelia i-a fost cauzată vătămare corporală neînsemnată, ca ulterior prin raportul nr. 202022D0110 din 30.07.2021 să fie calificată ca vătămare corporală ușoară. Astfel în contextul expus, având în vedere circumstanțele cauzei la săvârșirea infracțiunii cât și consecințele ca rezultat al săvârșirii infracțiunii, prejudiciul acordat părții vătămate în cuantum de 20000 lei, fiind mult prea exagerat, ori nu au fost prezentate careva probe de cauzare a unui astfel de prejudiciu.

3.3. Avocatul Viorel Slabu în interesele părții vătămate Josan Aurelia, care a solicitat admiterea apelului declarat, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi decizii în partea stabilirii pedepsei în privința lui Chiriac Mihail în baza art. 264¹ alin. (4), art. 360 alin. (1) și art. 349 alin. (1) Cod penal, prin adoptarea unei decizii cu aplicarea în privința inculpatului a unor pedepse mai aspre - privative de libertate, cu excluderea art. 90 Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate.

Menționează apelantul că, sentința pronunțată urmează a fi casată, deoarece instanța de fond nu a apreciat corect și la justa valoare probele pe cauză, mai cu seamă cumulul de probe care demonstrează gravitatea infracțiunii, comportamentul inculpatului până și după săvârșirea infracțiunii, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii, de influență pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestora.

Susține că, instanța de fond greșit a examinat cauza în procedură simplificată, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, având în vedere că Chiriac Mihail recunoaște vina, iar în declarațiile inculpatului și martorilor oculari, părții vătămate sunt divergențe.

Instanța de fond în partea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Chiriac Mihail, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Invocă apelantul în susținerea poziției sale și faptul că, Chiriac Mihail nu a restituit prejudiciul părții vătămate Josan Aurelia. Astfel, la adoptarea sentinței de către instanța de fond nu au fost luate în considerare declarațiile părții vătămate Josan Aurelia date în cadrul urmăririi penale și a martorilor, unde s-a comunicat că infractorul a acționat foarte agresiv, a fost în stare de ebrietate. Nu este clar, care circumstanțe anume instanța le-a apreciat drept atenuante pentru inculpat, în cazul când ultimul nu s-a căit sincer în instanța de judecată.

Reține că, instanța de fond greșit a menționat în sentință că Josan Aurelia și avocatul Viorel Slabu au solicitat aplicarea unei pedepse non privative de libertate, ori în susținerile verbale, atât partea vătămată, cât și avocatul Viorel Slabu au susținut pedeapsa solicitată de procuror, menționând că aplicarea unei pedepse non privative de libertate ar fi posibilă numai în cazul când ultimul va recunoaște acțiunea civilă, v-a restitui prejudiciu material, moral, cheltuielile de asistență juridică, ceea ce nu a fost făcut.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022, apelul procurorului Oxana Ungureanu, apelul avocatului Slabu Viorel în interesele părții vătămate și apelul avocatului Ion Bătrîncea în interesele inculpatului, declarate împotriva sentinței din 22 septembrie 2021 a Judecătorei Hîncești sediul Central, în privința lui Chiriac Mihail, au fost admise, cu casarea parțială a sentinței menționate, în partea stabilirii pedepsei, și în această parte a fost pronunțată o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Chiriac Mihail recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal s-a liberat de pedeapsa aplicată, în temeiul intervenirii termenului de prescripție privind tragere la răspundere penală.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial la pedepselor numite lui Chiriac Mihail în baza art. 360 alin. (1) Cod penal și art. 349 alin. (1) Cod penal, s-a stabilit pedeapsa definitivă de 1 (unu) an 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru bărbați.

În conformitate cu art. 90¹ alin. (1), (3) Cod penal, pedeapsa aplicată urmând a fi executată în felul următor: prima parte a pedepsei care constituie 9 (nouă) luni închisoare se va executa în penitenciar de tip semiînchis pentru bărbați, iar a doua parte a pedepsei care constituie 9 (nouă) luni închisoare, s-a suspendat condiționat pe un termen de probațiune de un 1 (unu) an.

Celelalte dispoziții din sentința Judecătorei Hîncești, sediul Central din 22 septembrie 2021, s-au menținut fără modificări.

4.1. Instanța de apel pentru a decide în sensul dat a reținut că prima instanță corect a conchis că, Chiriac Mihail este vinovat de comiterea infracțiunilor imputate și prevăzute de art. 264¹ alin. (4), Cod penal, de art. 360 alin. (1) Cod penal și de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

S-a notat că prin încheierea protocolară a instanței de fond, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, până la începerea cercetării judecătorești, a fost admisă cererea inculpatului Chiriac Mihail privind examinarea cauzei penale pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, fiind dispusă de către prima instanță examinarea cauzei penale în procedura simplificată, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, inculpatul, fiind de acord cu toate probele acumulate și recunoscând în totalitate baza faptică imputată prin actul de învinuire (f.d. 202, vol. I).

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și de drept, a constatat vinovăția inculpatului Chiriac Mihail, apreciind corect faptele săvârșite de acesta și dând o încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea

dispozițiilor procesual penale privind cercetarea probelor și în această parte sentința pronunțată nici nu a fost contestată.

Cu referire infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, s-a statuat că deși, prin sentința instanței de fond, dincolo de dubii rezonabile s-a constatat comiterea de către inculpat faptei prejudiciabile imputate și prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, și i s-a aplicat pedeapsa penală, instanța de apel a ajuns la concluzia că sentința instanței de fond urmează a fi casată parțial în partea stabilirii pedepsei cu pronunțarea unei noi hotărâri privind liberarea inculpatului de la pedeapsa aplicată.

Conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare. În conformitate cu art. 60 alin. (2) Cod penal, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată. Potrivit prevederilor art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. În conformitate cu art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție. Potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, se consideră infracțiuni ușoare faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 2 ani inclusiv.

Din sancțiunea art. 264¹ alin. (4) Cod penal, urmează că acțiunile făptuitorului imputate conform infracțiunii menționate, sunt pasibile pedepsei penale cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 1 an.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, la data de 30.06.2020, inculpatul Chiriac Mihail a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, care este o infracțiune ușoară, iar termenul de atragere la răspundere penală expiră la data de 30.06.2022, considerând necesar de a libera inculpatul de pedeapsa aplicată prin sentința menționată supra.

Cu referire la pedeapsa aplicată pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 360 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal, instanța de apel analizând probele cercetate în ședință și apreciindu-le din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, analizate, a constatat că ele demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului Chiriac Mihail în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 360 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal, și că acțiunile inculpatului au fost corect încadrate de către prima instanță.

La individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61 și 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului. Criterii generale și speciale privind individualizarea

pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpatului termenele de pedeapsă prevăzute de art. 360 alin. (1), 349 alin. (1¹) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, în speță, prima instanța a reținut circumstanțe atenuante, prevăzute de art. 76 Cod penal, ca căina sinceră a vinovatului și prezența unui minor la întreținere, iar circumstanțe care, conform art. 77 Cod penal, agravează răspunderea vinovatului, nu au fost constatate de către instanța de fond. În temeiul circumstanțelor atenuante, prima instanța a aplicat inculpatului pedeapsa cu închisoare dispunând conform art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probațiune de 3 ani.

Instanța de apel a statuat că pedeapsa stabilită de către instanța de fond cu aplicarea prevederilor art. 90 Codul penal, suspendând condiționat executarea pedepsei integrale, nu este echitabilă, întrucât nu este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor ale pedepsei penale, cum ar fi restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Astfel, Colegiul a conchis că, pentru infracțiunea prevăzută de art. 360 alin. (1) Cod penal, se pedepsește cu amendă în mărime de până la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore sau cu închisoare de până la 3 ani și astfel, potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar pentru art. 349 alin. (1¹) Cod penal se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani și astfel, potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave.

Totodată, având în vedere circumstanțele cauzei penale privind comiterea infracțiunilor mai puțin grave, de către inculpatul care anterior nu a comis infracțiuni și nu a fost judecat, care la domiciliu se caracterizează pozitiv, iar potrivit certificatelor medicale la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, potrivit cazierului contravențional ultimul nu a comis contravenții, are la întreținere un copil minor Colegiul penal a ajuns la concluzia că, toate acestea în ansamblu justifică raționamentul că vinovatul să nu execute întreagă pedeapsa cu închisoare în penitenciar, cazului dat, fiind aplicabile prevederile art. 90¹ alin. (1) Cod penal.

Având în vedere faptul că, inculpatul a comis concurs de infracțiuni, instanța de apel la stabilirea pedepsei definitive a aplicat și prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal.

În circumstanțele constatate, Colegiul a ajuns la concluzie că, în privința inculpatului Chiriac Mihail urmează a fi aplicate prevederile art. 90¹ alin. (1) Cod penal, în baza cărora inculpatul urmează să execute prima parte din pedeapsa cu închisoare pe un termen de 9 (nouă) luni în penitenciar de tip semiînchis pentru bărbați, iar executarea celei a doua părți din pedeapsa cu închisoare pe un termen de 9 (nouă) luni din termenul total a pedepsei aplicate de 1 an și 6 luni, se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 1 (unu) ani.

Argumentele avocatului, prin prisma art. 79 Cod penal, solicită aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, instanța de apel le-a respins ca fiind neîntemeiate, relevând faptul că, circumstanțele menționate nu pot fi considerate circumstanțe excepționale.

Totodată, instanța de apel a considerat neîntemeiată solicitarea avocatului în interesele părții vătămate Josan Aurelia referitor la admiterea integrală a acțiunii civile și încasarea prejudiciului moral în mărime de 70.000 lei. La determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, instanța de fond a ținut cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate și rudelor acesteia, circumstanțele probatoare ale cauzei și datele obiective care certifică acest fapt și anume forma vinovăției (în cazul dat manifestată sub formă de intenție directă) a persoanei care a cauzat prejudiciul. Astfel, conform prevederilor art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța de fond a considerat, că impunerea inculpatului la plata unei despăgubiri în sumă de 20 000 lei va constitui o satisfacție echitabilă, pe măsură să compenseze părții vătămate suferințele de ordin moral.

Cu referire la criticile aduse de către apelant în legătură cu stabilirea cuantumului mai mic decât cel solicitat a prejudiciului moral de către instanța de fond, Colegiul penal le-a considerat nefondate, or, la stabilirea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, conform art. 1422, 1423 Cod civil și art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța a ținut cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate părții vătămate Aurelia Josan, de prejudiciul cauzat, manifestat prin vătămarea ușoară a integrității corporale, prin urmare instanța de fond, corect a ajuns la concluzia cu privire la încasarea din contul inculpatului Chiriac Mihail a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, astfel fiind întemeiată concluzia instanței cu privire la suma încasată, aceasta fiind echitabilă pentru acoperirea suferințelor psihice cauzate părții vătămate.

De asemenea, instanța de apel a considerat justă concluzia instanței de fond cu referire la faptul încasării a sumei de 5000 lei cheltuieli de asistență juridică de la Chiriac Mihail în beneficiul părții vătămate și a sumei de 1216 lei în beneficiul statului.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către:

5.1. Avocatul Bătrîncea Ion în numele inculpatului, prin care fără a invoca nemijlocit incidența unui temei prevăzut la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței Judecătorei Hîncești, sediul Central din 22 septembrie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022, cu stabilirea în privința inculpatului Chiriac Mihail, a unei pedepse mai blânde, pentru infracțiunile prevăzute de art. 360 alin. (1), 349 alin. (1¹) Cod penal, sub formă de amendă.

În motivarea recursului ordinar declarat a invocat:

- atât instanța de fond, cât și instanța de apel, nu a dorit să ia în considerare motivele invocate de apărare și le-a respins ca nefondate, apreciindu-le critic;
- hotărârile instanțelor de judecată au fost adoptate fără a lua în considerare principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale aplicate inculpatului Chiriac Mihail;
- la stabilirea pedepsei nu s-a ținut cont de prevederile art. 7, 75-76, 79 Cod penal;
- corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă și rațională prin aplicarea unei pedepsei mai blânde în limitele prevăzute de sancțiunea normei învinuite, în coroborare cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală;

- în cursul examinării cauzei s-au stabilit următoarele circumstanțe: recunoașterea vinovăției, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, căința activă, intenția de a se împăca cu partea vătămată;

- din materialele prezentate la dosar s-a stabilit: caracteristică satisfăcătoare, componența familiei un copil minor la întreținere, cazierul contravențional, anterior careva contravenții nu a săvârșit, nu a fost condamnat penal;

- pedeapsa aplicată de către prima instanță, modificată de către instanța de apel este una mult prea aspră în comparație cu toate circumstanțele cauzei stabilite;

- referitor la acțiunea civilă, indică că la data de 16.02.2023 a fost achitat părții vătămate Josan Aurelia, prejudiciu material și moral cauzat prin infracțiune, confirmare fiind recipisa scrisă de către partea vătămată.

5.2. Inculpatul, invocând incidența pct. 6), 10) și 15) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea individualizării și stabilirii modului de executare a pedepsei, cu pronunțarea în partea respectivă a unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată pentru infracțiunile comise o pedeapsă minimă sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității, sau după caz menținerea sentinței în partea aplicării prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, iar în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs să fie dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului ordinar declarat a invocat:

- cauza penală a fost examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în temeiul art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală;

- la individualizarea și aplicarea pedepsei de către instanța de apel nu au fost luate în considerație toate circumstanțele atenuante prezente în cauză, în sensul interpretării eronate a prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, precum și prevederile art. 79 și 90 alin. (1) Cod penal, referitor la suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare;

- drept relevantă consideră Hotărârea CțEDO Rostovtsev vs Ucraina - 2728/16 din 25.07.2017 (protocolul 7 art. 2), potrivit căreia Curtea se expune asupra situației de acceptare a circumstanțelor pe care se bazează condamnarea reclamantului, ce a condus la incidența unei proceduri simplificate;

- la individualizarea și stabilirea pedepsei, prin casarea sentinței de către instanța de apel și excluderea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, aplicate în privința sa, instanța nu a luat în considerare toate circumstanțele atenuante prezente în cauză, ignorând astfel acel fapt că: a recunoscut integral vina; este pentru prima dată tras la răspundere penală; a conlucrat activ cu organul de urmărire penală; activează oficial peste hotarele țării; are la întreținere soția și copilul minor; este unicul întreținător al familiei; nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru; la locul de trai este caracterizat pozitiv; anterior nu a fost tras la răspundere penală; a recuperat benevol prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune;

- sancțiunile art. 360 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal, prevăd în calitate de pedepse amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare de până la 3 ani, însă la caz, instanța de apel, pronunțând o nouă hotărâre, nu argumentat motivele din care a aplicat în calitate de sancțiune cea mai aspră formă de pedeapsă prevăzută de sancțiunea articolelor imputate, sub formă de închisoare.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca inadmisibil.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza materialelor din dosar.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Iar, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Conform practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Din sumarul recursurilor declarate în cauza deferită judecării, autorii invocă incidența temeiurilor de drept pentru casarea hotărârii contestate prevăzute la pct. **6), 10) și 15)** din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când:

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

15) instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

Recurenții sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, cu constatarea vinovăției de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și liberarea de pedeapsă în temeiul intervenirii termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală, criticând decizia instanței de apel doar în partea ce ține de pedeapsa definitivă stabilită potrivit art. 90¹ Cod penal, de comiterea infracțiunilor art. 360 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal, considerând-o prea aspră, solicitând suspendarea conform art. 90 Cod penal, executării pedepsei cu închisoare.

Asupra solicitărilor recurenților, Colegiul penal constată că deși, inculpatul Chiriac Mihail, potrivit textului recursului declarat, a semnalat temeiul de casare așa cum este prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, critică hotărârile instanțelor de fond în partea nemotivării lor și nepronunțării asupra argumentelor apărării, în rest nu a specificat nici un argument asupra celorlalte temeiuri ale pct. 6) puse la baza cererii de recurs, acestea fiind invocate formal, iar instanța de recurs nu este competentă să-l completeze din oficiu.

Corespunzător, referitor la temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că „hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază” și că ”motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii”, Colegiul penal în urma cercetării materialelor cauzei constată că acestea nu și-au găsit confirmarea, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată și-a întemeiat soluția, concluzie la care a ajuns instanța de apel în urma verificării probelor apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală și a circumstanțelor cauzei, conformându-se cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, a emis o decizie care cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția, și în partea contestată de recurenți în prezentul recurs, astfel că dispozitivul corespunde descriptivului deciziei, din care considerente instanța de recurs nu identifică motive justificative de a interveni în respectiva decizie sub aspectul erorii de drept invocate.

Verificând materialele dosarului în raport cu motivul precum că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, Colegiul penal conchide că la judecarea apelului instanța a examinat prezenta cauză penală în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) și 101 Cod de procedură penală, a ținut cont de motivele expuse de apelanți expunându-se detaliat asupra criticilor inovate, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului și cuantumul pedepsei aplicate.

Tot aici, Colegiul penal reamintește, că cauza penală a fost examinată în procedură simplificată prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept, instanța de recurs relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, înăsprind-o la apelul procurorului și a părții vătămate, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Supunând analizei subsidiare actele cauzei, se constată că eroarea de drept semnalată de recurenți și stipulată în pct. 10) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în speță, cu certitudine nu a fost admisă de instanța de apel.

La trasarea acestei concluzii, instanța de recurs are ca bază argumentele temeinice și pertinente expuse în textul deciziei recurate la pct. 4.1, care cad sub

incidența nemijlocită a circumstanțelor de fapt din dosar și se mențin în vigoare până în prezent.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel just a concluzionat că sancționarea inculpatului cu suspendarea condiționată a pedepsei reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că acesta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Instanța de apel corect a conchis că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei numite și, respectiv, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu ar fi proporțională faptelor prejudiciabile săvârșite.

Infracțiunile prevăzute la art. 360 alin. (1) și art. 349 alin. (1)¹ Cod penal, de săvârșirea cărora Chiriac Mihail, a fost recunoscut vinovat, potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, ultimul anterior nu a fost judecat, la domiciliu se caracterizează pozitiv, iar potrivit certificatelor medicale la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, are la întreținere un copil minor, toate acestea având în vedere faptul că, inculpatul a comis un concurs de infracțiuni, stabilirea pedepsei definitive fiind potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, justifică raționamentul ca vinovatul să nu execute întreagă pedeapsa cu închisoare în penitenciar, cazului dat, fiind aplicabile prevederile art. 90¹ alin. (1) Cod penal.

În același timp, Colegiul penal statuează că prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal, sunt aplicabile doar în cazul în care la examinarea cauzei au fost stabilite circumstanțe excepționale, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, în acest caz, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.

În speță, careva circumstanțe atenuante excepționale nu au fost constatate și nici nu au fost invocate de părți.

Referitor la temeiul invocat de recurent, prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, potrivit căruia instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat și menționează că recurentul l-a invocat declarativ fără a-l descrie detaliat și motivat.

Temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aceste aspecte contestate și în prezentul recurs, nu se identifică, or instanța de apel s-a expus în decizia sa, detaliat și argumentat asupra fiecărei chestiuni esențiale particulare speței.

Având în vedere cele relatate, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune și respingerea, ca inadmisibile a recursurilor ordinare declarate, or pedeapsa stabilită inculpatului Chiriac Mihail este una echitabilă, legală și direct proporțională cu gravitatea faptelor comise, de atitudinea numitului față de infracțiunea săvârșită și de consecințele acesteia, cât și în măsură să asigure corectarea și resocializarea acestuia, restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea ultimului și a altor persoane.

8. Colegiul penal conchide asupra faptului că hotărârea atacată este în corespundere cu exigențele art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or, instanța de apel a dat o apreciere clară circumstanțelor cauzei, ajungând la concluzii corecte expuse în dispozitivul deciziei pronunțate, concluzie pe care instanța de recurs le însușește, din motivul temeiniciei acestora, fiind inoportună repetarea lor, chestiune conformă practicii CtEDO, expuse în pct. 37 din hotărârea *Albert vs România* din 16.02.2010.

În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Bătrînca Ion în numele inculpatului și de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Chiriac Mihail X*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **13 iulie 2023**.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie